

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Кафедра екології, географії та природокористування

Пархоменко О.Г.

«ГЕОГРАФІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

Методичні рекомендації до проведення практичних робіт для
студентів природничо-математичного факультету

ЧЕРНІГІВ, 2024

Рекомендовано до друку вченою радою природничо-математичного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(протокол №7 від 19 січня 2024 року)

Рецензенти:

Філоненко Ю.М. – кандидат географічних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту природничо-математичних, медико-біологічних наук та інформаційних технологій Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Ковальська К.В. – кандидат історичних наук, доцент кафедри екології, географії і методики навчання, заступник завідувача кафедри з навчально-методичної роботи Університету Григорія Сковороди в Переяславі

П 18 Географія світового господарства: методичні рекомендації до проведення практичних робіт для студентів природничо-математичного факультету /О.Г. Пархоменко. – Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка. – 18 с.

Дані методичні рекомендації складено відповідно до навчальної програми дисциплін географічного циклу. Вони розраховані на студентів денної форми навчання й охоплюють типові практичні завдання для активізації пізнавальної діяльності, творчої самостійної праці студентів; контрольні запитання та перелік рекомендованої літератури з такої важливої навчальної дисципліни у процесі підготовки фахівця-географа, як географія світового господарства. Автор ставить за мету допомогти студентам у засвоєнні досить складного, термінологічно насиченого та значного за об'ємом матеріалу.

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку світу, враховуючи процеси глобалізації, географія світового господарства набуває значного масштабу та статусу світоглядної дисципліни, яка формує розуміння структурної та територіальної організації сучасного світового господарства, тенденцій у світових господарських зв'язках.

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів із особливостями світового господарства, сучасними тенденціями його розвитку, географією світових природних ресурсів та основних галузей світової системи господарства.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити структуру світового господарства як складової глобальної соціально-економічної системи;
- сформувати практичні навички щодо дослідження територіальних відмінностей економічного розвитку інфраструктури світового господарства;
- продемонструвати можливість застосування отриманих знань та навичок у вирішенні глобальних проблем сучасної цивілізації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- визначення наукового змісту категорії «господарство»;
- історію формування світового господарства;
- періодизацію розвитку світового господарства, хронологію подій;
- провідні риси сучасного етапу розвитку світового господарства;
- провідні риси НТР та вплив на галузеву та територіальну структури господарства;
- концепції природно-ресурсного потенціалу та ресурсних циклів;
- структуру світового ПЕБ та етапи їх розвитку (вугільний, нафтовий, перехідний).

вміти:

- створювати і порівнювати функціональну і територіальну (географічну) моделі світового господарства;
- за типовим планом здійснювати характеристику окремих галузей господарства;
- аналізувати сировинні проблеми світового господарства і пропонувати шляхи їх вирішення;
- аналізувати вплив різноманітних факторів розміщення на територіальну структуру агрегованих галузей і окремих виробництв;
- оцінювати перспективи розвитку і структурної перебудови галузей і виробництв в країнах різних соціально-економічних типів.

ЗМІСТ

Практична робота 1. Функціональна і географічна моделі світового господарства. Вплив НТР на галузеву і територіальну структуру світового господарства.....	5
Практична робота 2. Металорудні та земельні ресурси світового господарства.....	7
Практична робота 3. Територіальна та галузева структура світового господарства.....	10
Практична робота 4. Особливості компонентної та геопросторової структури сільського господарства світу.....	13
Індивідуальні навчально-дослідні завдання.....	17
Список рекомендованої літератури.....	18

Практична робота № 1

Функціональна і географічна моделі світового господарства. Вплив НТР на галузеву і територіальну структуру світового господарства

ХІД РОБОТИ:

Завдання 1: опишіть функціональну модель світового господарства, використовуючи текст лекції, рекомендовані джерела інформації та рис.1 (заповніть відповідні позиції).

Завдання 2: опишіть географічну (морфологічну) модель світового господарства, використовуючи текст лекції, рекомендовані джерела інформації та рис. 2 (заповніть відповідні позиції).

Завдання 3: зробіть змістовне порівняння названих вище моделей. Чому не слід протиставляти ці моделі одна одній?

Рис. 1. Функціональна модель світового господарства («центр-напівпериферія-периферія»)

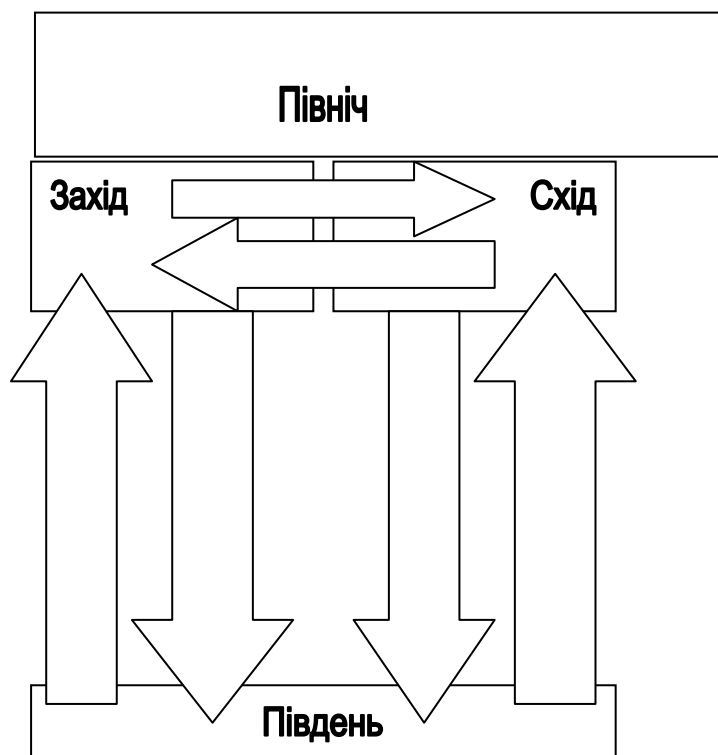

Рис. 2. Морфологічна (географічна) модель світового господарства («Північ – Південь»)

Завдання 4: зіставте ефективність використання показників ВВП, ВНП та НД для кількісної та якісної оцінки рівня розвитку національних економік країн світу. Запишіть висновки.

Завдання 5: виділіть головні напрями структурних зрушень у світовому господарстві, опишіть їх; схарактеризуйте провідні чинники, що визначають існуючі тренди.

Завдання 6: використовуючи дані таблиці 1 побудуйте графік «Еволюція економічної структури господарства світу»

Таблиця 1

Еволюція економічної структури господарства світу

	Частка в економіці (%)		
	промисловості	сільського господарства	сфери послуг

Контрольні запитання:

1. Порівняйте відомі вам варіанти визначення світового господарства, запропонуйте власний підхід.
2. Проаналізуйте специфіку використання понять світове (всесвітнє) господарство, національна економіка (національне господарство), родинна економіка (домашнє господарство).

3. Доведіть існування зв'язку між світовим господарством і географічним поділом праці.
4. Проаналізуйте історію утворення світового господарства.
5. Схарактеризуйте етапи розвитку світового господарства та їх основні події.
6. Назвіть провідні риси сучасного етапу розвитку світового господарства.
7. Чому меркантилізм та авторитаризм обмежують участь країн в географічному поділі праці?
8. Оцініть позитивні й негативні наслідки повноцінної інтеграції України в сучасне світове господарство.
9. Порівняйте еволюційний та революційний шляхи розвитку виробництва, наведіть приклади.
10. Виділіть та охарактеризуйте провідні риси НТР.
11. Назвіть провідні напрямки вдосконалення виробництва в умовах НТР.
12. Проаналізуйте вплив НТР на галузеву структуру господарства.
13. Обґрунтуйте доцільність ставлення в постіндустріальному суспільстві до інформації як до виробничого ресурсу, який може приносити дохід.
14. Проаналізуйте вплив НТР на територіальну структуру господарства.
15. Виділіть основні тенденції змін ролі конкретних природно-ресурсних та соціально-економічних факторів розміщення виробництва в епоху НТР.

Практична робота № 2

Металорудні та земельні ресурси світового господарства

ХІД РОБОТИ:

Завдання 1: нанесіть на контурну карту світу найбільші родовища залізної руди, бокситів та мідної руди. Використовуйте атлас вчителя, шкільні атласи для 9 і 10 класів, текст лекції та інші рекомендовані джерела інформації.

Завдання 2: заштрихуйте відповідними типами штриховок території країн, що входять до «десятки» лідерів з видобутку залізної руди, бокситів та мідної руди.

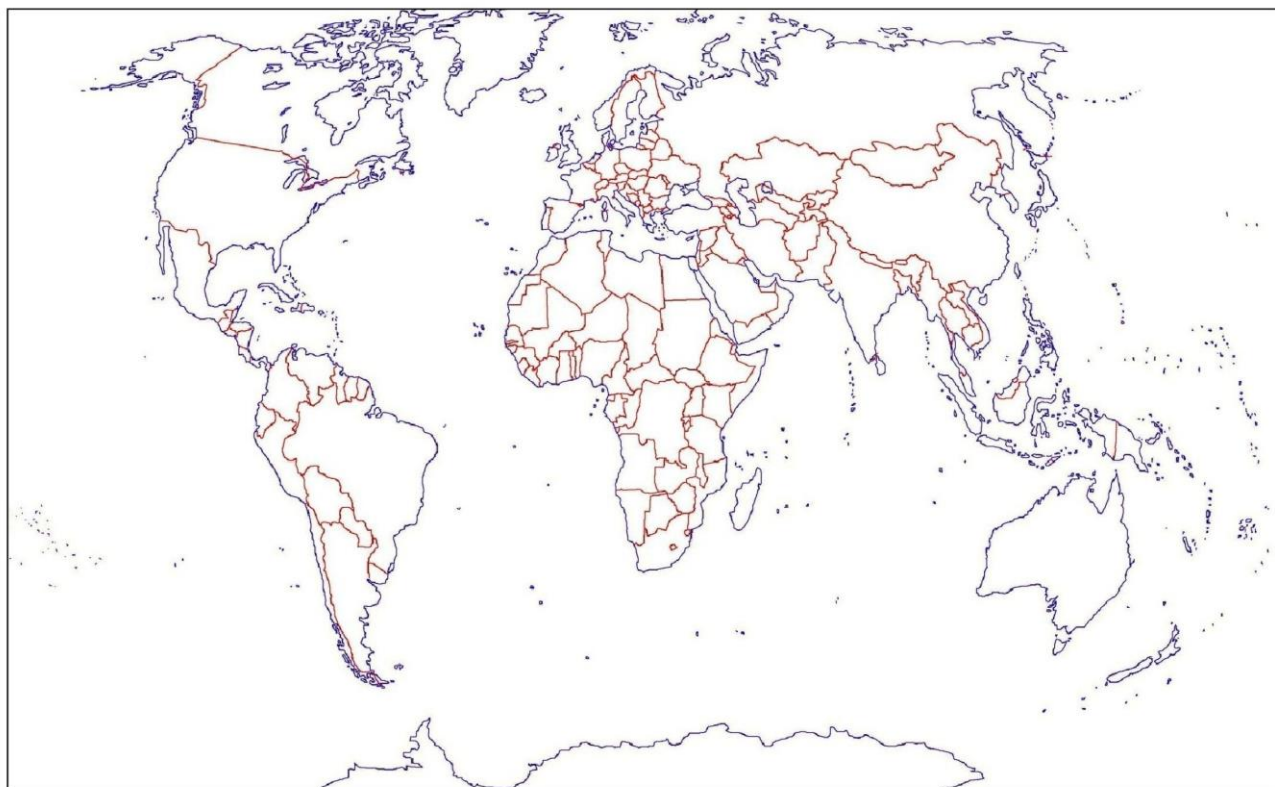
Завдання 3: проаналізуйте отриману картосхему, зверніть увагу на закономірності «перекриття» штриховок, висновки занотуйте.

Завдання 4: прокоментуйте з географічних позицій вислів Марка Твена: «Купуйте землю, цей товар більше не виробляється».

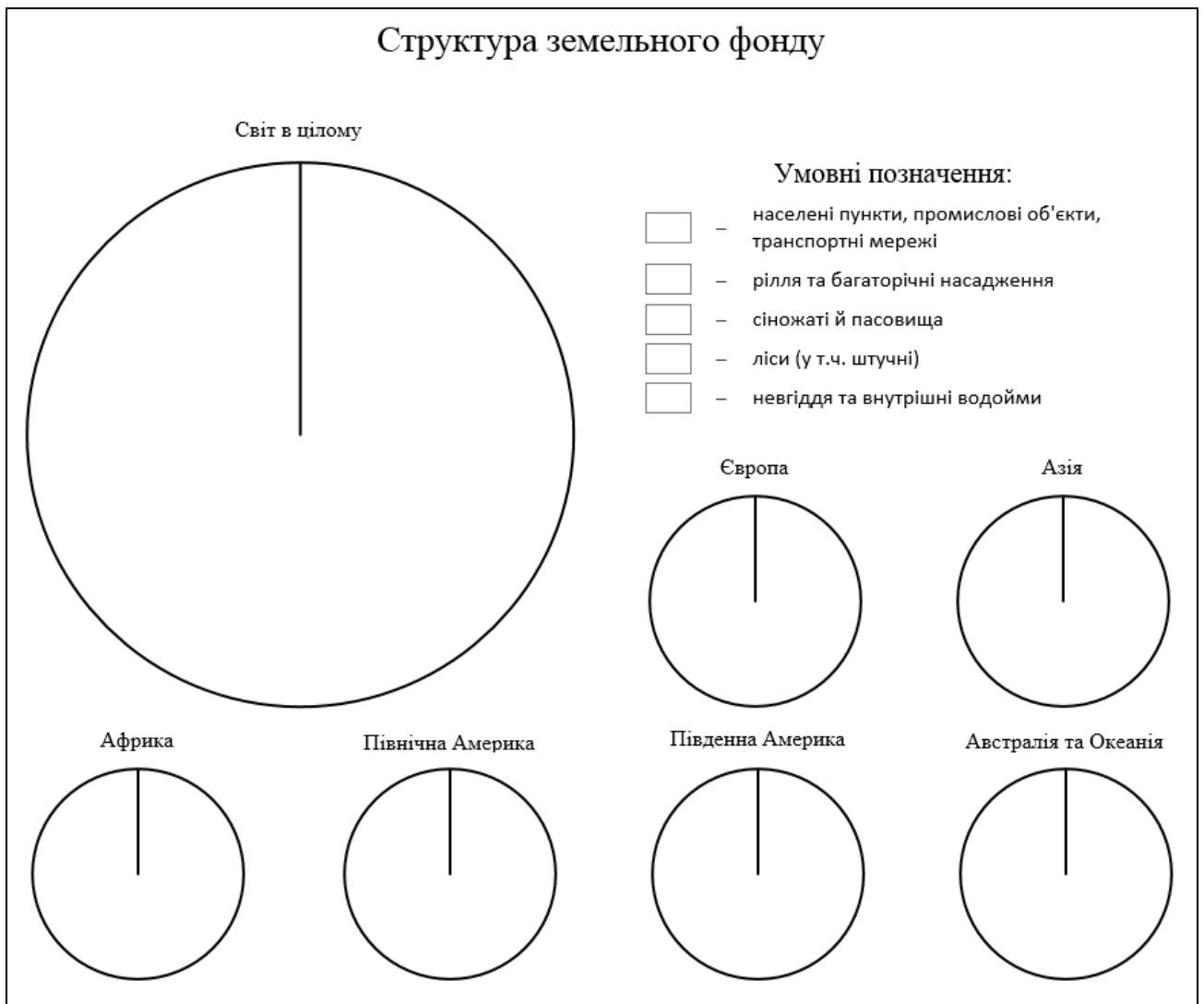
Завдання 5: побудуйте колову діаграму структури земельного фонду світу та його макрорегіонів на основі статистичних даних таблиці 1.

Таблиця 1.
Структура земельного фонду материків і частин світу, %

Регіон	Населені пункти, промислові об'єкти, транспортні мережі	Рілля та багаторічні насадження	Сіножаті й пасовища	Ліси (у т.ч. штучні)	Невгіддя та внутрішні водойми
Європа	5	32	19	26	18
Азія	2	21	15	21	41
Африка	1	11	23	26	39
Північна Америка	3	12	18	33	34
Південна Америка	1	8	19	47	25
Австралія та Океанія	1	5	51	8	35
Світ в цілому	3	11	23	30	33

Завдання 6: опишіть територіальні відмінності в структурах використання земельних ресурсів частин світу. Під впливом яких чинників вони сформувалися?

Завдання 7: визначте роль природних ресурсів в світовій економіці та їх розподіл між країнами світу. Охарактеризуйте кількісні та якісні аспекти трудових ресурсів світового господарства як фактору виробництва.

Контрольні запитання:

1. Поясніть особливості понять «природні умови» та «природні ресурси»; наведіть приклади, зважаючи на умовність цього розмежування.
2. Обґрунтуйте специфіку вживання термінів «природні ресурси» і «сировина».
3. Зіставте провідні підходи до класифікації природних ресурсів.
4. Схарактеризуйте класифікаційну схему природних ресурсів, яка найкраще відповідає завданням географії світового господарства. Свій вибір обґрунтуйте.
5. Визначте природокористування як наукову категорію.

6. Схарактеризуйте провідні концепції географічного ресурсознавства.
7. Яким чином природно-ресурсний потенціал територій розрізняють за обсягом (розміром) і структурою?
8. Назвіть провідні положення концепції ресурсних циклів.
9. Проаналізуйте структуру мінеральних ресурсів світу.
10. Схарактеризуйте (метало)рудні ресурси та особливості їх поширення.
11. Порівняйте положення земельних ресурсів в різних класифікаційних схемах природних ресурсів.
12. Подайте характеристику унікальним особливостям земельних ресурсів.
13. Проаналізуйте вплив «демографічного вибуху» на показник забезпеченості земельними ресурсами в світі та окремих регіонах.
14. Чому до земельного фонду планети не включено Антарктиду і Гренландію?

Практична робота № 3

Територіальна та галузева структура світового господарства

ХІД РОБОТИ:

Завдання 1: використовуючи атлас вчителя, шкільні атласи для 9 і 10 класів, текст лекції та інші рекомендовані джерела інформації заповніть таблицю 1. Створіть картосхему провідних паливних ресурсів світу, нанесіть на неї найбільші родовища кам'яного вугілля, нафти і природного газу. Проаналізуйте дані таблиці 1. Зробіть висновок.

Таблиця 1.

«Топ-10» країн у світовому видобутку паливно-енергетичних ресурсів (2023 р.).

Нафта	Кам'яне вугілля	Природний газ
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.
5.	5.	5.
6.	6.	6.
7.	7.	7.
8.	8.	8.
9.	9.	9.
10.	10.	10.

Завдання 2: заштрихуйте відповідними типами штриховок території країн, що входять до «десятки» світових лідерів з видобутку нафти, кам'яного вугілля і природного газу.

Завдання 3: проаналізуйте отриману картосхему, зверніть увагу на закономірності «перекриття» штриховок, висновки занотуйте.

Завдання 4: на основі статистичних даних, заповніть таблицю 2. Запишіть їх у відповідну колонку та створіть структурну діаграму світового виробництва сталі (рис. 1). Зробіть висновки.

Таблиця 2.

Провідні країни у світовому виробництві сталі (2023 р.).

(№ з/п	Країна	Виплавка сталі, МЛН. ТОН	Частка (%) у світовому виробництві
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
	інші країни		
Світ			

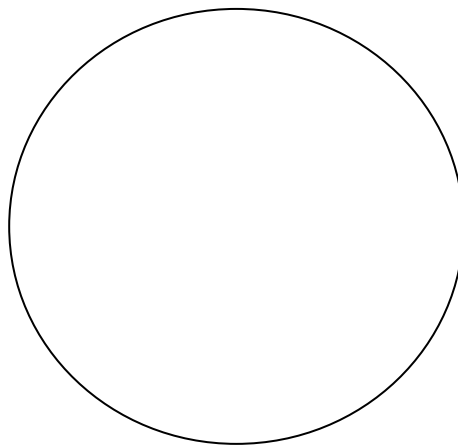

Рис. 1. Територіальна структура виплавки сталі у світі

Завдання 5: зафіксуйте «топ-10» найбільших виробників провідних кольорових металів (алюміній, мідь, цинк) (таблиця 3), порівняйте їх з ієрархією країн-виробників рудних концентратів, зробіть змістовний висновок.

Таблиця 3.

«Топ-10» найбільших країн виробників провідних кольорових металів

№ з/п	Топ-10 з виплавки алюмінію	№ з/п	Топ-10 з виплавки міді	№ з/п	Топ-10 з виплавки цинку
1.		1.		1.	
2.		2.		2.	
3.		3.		3.	
4.		4.		4.	
5.		5.		5.	
6.		6.		6.	
7.		7.		7.	
8.		8.		8.	
9.		9.		9.	
10.		10.		10.	

Завдання 6. Здійснить Характеристику галузі світового господарства (за вибором студента).

Можна для дослідження обрати окрему галузь як промисловості (наприклад килимоткацьку чи пивоварну) або сфери послуг (освітні, рекреаційні або фінансові послуги).

При написанні реферату і підготовці виступу необхідно дотримуватися стандартного плану галузевої характеристики:

1. Склад галузі і продукція, що виробляється.
2. Значення галузі.
3. Історичні передумови розвитку.
4. Виробничі особливості галузі:
  - а) види сировини й енергії;
  - б) типи підприємств;
  - в) форми організації виробництва (концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування);
  - г) технологічні особливості виробничого процесу.
5. Розміщення галузі:
  - а) фактори розміщення;
  - б) географія галузі (територіальна організація).
6. Виробнича інфраструктура
7. Проблеми і перспективи розвитку.
8. Міжгалузеві зв'язки.

Контрольні запитання:

1. Обґрунтуйте віднесення енергетики до галузей «авангардної трійки».
2. Зіставте зміст понять «паливно-енергетичний комплекс», «енергетика» та «електроенергетика».
3. Схарактеризуйте галузеву структуру паливно-енергетичного комплексу.
4. Поясніть чому НТР виявилася тісно пов'язаною з розвитком атомної енергетики? Як ця тенденція співвідноситься з теорією сталого розвитку людства?

5. Оцініть сучасні масштаби і перспективи розвитку альтернативної енергетики.
6. З'ясуйте специфіку вживання термінів «паливно-енергетичний комплекс», «паливно-енергетичний баланс» та «електроенергетичний баланс».
7. Дайте визначення паливно-енергетичного та електроенергетичного балансів.
8. Обґрунтуйте поняття «умовне паливо»; наведіть формулу переведення енергоресурсів в умовне паливо.
9. Порівняйте вугільний та нафтовий еквіваленти умовного палива.
10. Поясніть відмінності між комерційними і некомерційними джерелами.
11. Проаналізуйте сучасні структури паливно-енергетичного та електроенергетичного балансів світу, виділіть 3 головних види палива.
12. Виділіть та охарактеризуйте історичні етапи розвитку паливно-енергетичного балансу світу.
13. Обґрунтуйте поняття «конструкційні матеріали».
14. Чому саме метали є на сьогодні провідними конструкційними матеріалами?
15. Проаналізуйте галузеву структуру металургійного комплексу світу.
16. Порівняйте фактори розміщення підприємств чорної і кольорової металургії.
17. Як під впливом НТР змінилася вага окремих факторів розміщення?
18. Схарактеризуйте групу чорних металів.
19. Порівняйте технологічні, економічні та екологічні аспекти різних способів виплавки сталі.
20. Поясніть терміни «легування» і «рафінування».
21. Проаналізуйте класифікацію кольорових металів, наведіть приклади.
22. Оцініть перспективи розвитку різних галузей металургійного комплексу.
23. Назвіть провідні чинники віднесення машинобудування до галузей «авангардної трійки».
24. Проаналізуйте історію зародження і диверсифікації машинобудування.
25. Схарактеризуйте галузеву структуру машинобудівного комплексу.
26. Висвітліть проблему віднесення «малої металургії» до машинобудування.
27. Проаналізуйте співвідношення між «старими», «новими» та «новітніми» галузями машинобудування.
28. Вкажіть на особливості спеціалізації і кооперування в машинобудуванні.

Практична робота № 4

Особливості компонентної та геопросторової структури сільського господарства світу

ХІД РОБОТИ:

Завдання 1: проаналізуйте таблицю характеристики сільськогосподарських типів країн, підберіть власні приклади у кожному виділеному типі (таблиця 1).

Таблиця 1.

Сільськогосподарська типологія країн світу

№ з/п	Характеристики типів країн	Приклади країн
1.	Країни – основні виробники й експортери продовольства та сільськогосподарської сировини в світі	<i>США, Канада, Аргентина, Франція, Італія, Іспанія, Португалія, Греція, ФРН, Бельгія, Нідерланди, Данія, Таїланд, ПАР, Австралія, Нова Зеландія</i>
2.	Країни, що мають дефіцит продуктів харчування та сільськогосподарської сировини, але спроможні перекрити його імпортом	<i>Японія, Саудівська Аравія, Кувейт, Катар, Бахрейн, ОАЕ, Оман, Іран, Ірак, Алжир, Лівія, Нігерія, Венесуела, Еквадор</i>
3.	Країни, забезпеченість яких продукцією сільського господарства не чинить суттєвого впливу на глобальну продовольчу та сировинну ситуації в світі	<i>Норвегія, Швеція, Фінляндія, країни Балтії, Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Україна, Болгарія, Туреччина, Кіпр, Ізраїль, Південна Корея, Малайзія, Чилі</i>
5.	Країни, що мають дефіцит продовольства і освоюють власні ресурси для досягнення самозабезпеченості	<i>Марокко, Туніс, Єгипет, Намібія, Ботсвана, Зімбабве, Пакистан, Індонезія, Філіппіни, Північна Корея</i>
6.	Країни із зародженням продовольчої кризи, де зростання населення перевищує ресурсні можливості агросектору	<i>Беліз, Гватемала, Гондурас, Нікарагуа, Куба, Домініканська Республіка, Гаїті, Ямайка, Непал, Бутан, Бангладеш</i>
7.	Країни із постійним ускладненням і погіршенням продовольчого забезпечення в розрахунку на душу населення	<i>Західна Сахара, Малі, Буркіна-Фасо, Кот-д'Івуар, Судан, Ефіопія, Еритрея, Сомалі, Мозамбік та велика група інших африканських країн; Ємен, Афганістан, М'янма, Лаос, Камбоджа</i>

Завдання 2: нанесіть на контурну карту результати сільськогосподарської (продовольчої) типізації країн світу.

Завдання 3: охарактеризуйте земельний фонд світу, особливості використання, зокрема місце зрошуваних земель у структурі (таблиця 2).

Таблиця 2

Земельний фонд світу

Категорії земель	Частка, %						
	Світ	Африка	Північна Америка	Латинська Америка	Азія	Європа	Океанія
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Суходіл	96,6	97,7	92,2	98,6	96,8	96,0	99
У тому числі с/г землі	36,5	38,6	23,4	36,1	51,1	20,4	49,5
з них рілля	10,4	7,5	10,0	8,2	14,8	12,0	5,7
багаторічні насадження	1,1	1,0	0,4	1,0	2,5	0,7	0,2
багаторічні луки та пасовища	25,0	30,0	13,0	26,9	33,8	7,7	43,6
заліснені землі	29,9	22,1	30,4	46,4	18,6	43,7	22,2
інші	30,3	37,4	38,4	16,1	27,1	31,8	27,4
внутрішні води	3,4	2,3	7,8	1,4	3,2	4,0	0,9
площі, обладнані для зрошення	2,4	0,5	1,4	1,1	7,1	1,1	0,4

Завдання 4: проаналізуйте динаміку товарної структури світової торгівлі зернових (таблиця 3). Побудуйте діаграми виробництва різних видів зернових у світі. Зазначте як змінилася частка окремих культур і з чим це пов'язано? Відповідь обґрунтуйте.

Таблиця 3

Рік	2000 /01	2015 /16	2016 /17	2017 /18	2018 /19	2019 /20	2020 /21	2021 /22	2022 /23
Кукурудза	84	139	141	156	166	173	191	183	177
Рис	8	41	48	49	44	46	52	53	54
Пшениця	46	168	177	178	169	184	189	193	191

Завдання 5: за даними таблиці 4 графічно зобразіть склад агропромислового комплексу України та США. Порівняйте, зробіть висновки.

Завдання 6: поясніть сформовану спеціалізацію сільського господарства регіонів світу (за даними таблиці 5). Як спеціалізація корелюється із проблемою харчування (недоїдання та переїдання) у світі? Відповідь обґрунтуйте.

Таблиця 4

Порівняльна характеристика агропромислового комплексу країн

	Чисельність виробничого персоналу		Обсяг продукції	
	Україна	США	Україна	США
Виробництво засобів виробництва	18	27	15	33
Сільськогосподарське виробництво	66	10	50	9
Переробна промисловість	16	63	35	58

Таблиця 5

Спеціалізація сільського господарства регіонів світу

Регіони	Коефіцієнт спеціалізації у виробництві					
	Зернові культури	Овочі	Фрукти	Олійні культури	М'ясо	Молоко
Африка	0,43	0,46	0,86	0,37	0,40	0,39
Америка	1,96	0,61	1,68	2,36	2,29	1,82
Азія	0,81	1,24	0,87	0,81	0,70	0,60
Європа	1,56	0,90	1,03	1,17	1,80	2,77
Океанія	2,84	0,73	2,29	2,28	3,87	7,24

Контрольні запитання:

1. Поясніть співвідношення понять «агропромисловий комплекс», «сільське господарство» та «агробізнес».
2. Обґрунтуйте закономірність співвідношення між рослинництвом і тваринництвом у структурі вартості виробленої сільськогосподарської продукції. Наведіть приклади. Поясніть існування винятків.
3. Схарактеризуйте галузеву структуру рослинництва. Наведіть приклади одно- та багаторічних культур. Назвіть головні закономірності поширення зернових, технічних і кормових культур у світі.
4. Схарактеризуйте територіальну структуру картоплярства і овочівництва.
5. Оцініть роль садівництва, ягідництва, виноградарства, розведення каучуконосів та культур-«стимуляторів» у сучасному світі.
6. Назвіть основні особливості географії розведення великої і дрібної рогатої худоби. Схарактеризуйте бджільництво, шовківництво, хутрове звірівництво та ставкове рибництво як галузі товарного тваринництва.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Розділ 1 (5 балів). *«Глобалізація – як провідний феномен сучасності».* За вибором студента та по узгодженню з викладачем можлива корекція та уточнення теми реферату і виступу, адже глобалізація – надзвичайно складний і недостатньо вивчений процес із значними протиріччями. Зокрема, можна звернути більше уваги на позитивні або негативні наслідки цієї риси сучасного етапу розвитку світового господарства. Можна актуалізувати ці наслідки для конкретної групи країн (наприклад, африканських або доіндустріальних) чи окремої країни (наприклад, України). Слід оцінити також ступінь впливу процесу глобалізації не тільки на економіку, але й на культуру, освіту, міжнародні стосунки тощо. Як окрема тема може бути представлена антологія антиглобалістського руху.

Розділ 2 (5 балів). *«Характеристика галузі світового господарства (за вибором студента)».* Можна для дослідження обрати окрему галузь як промисловості (наприклад килимоткацьку чи пивоварну), так і сільського господарства (розведення спортивних коней чи вирощування квітів) або сфери послуг (освітні, рекреаційні або фінансові послуги).

При написанні реферату і підготовці виступу необхідно дотримуватися стандартного плану галузевої характеристики:

1. Склад галузі і продукція, що виробляється.
2. Значення галузі.
3. Історичні передумови розвитку.
4. Виробничі особливості галузі:
  - а) види сировини й енергії;
  - б) типи підприємств;
  - в) форми організації виробництва (концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування);
  - г) технологічні особливості виробничого процесу.
5. Розміщення галузі:
  - а) фактори розміщення;
  - б) географія галузі (територіальна організація).
6. Виробнича інфраструктура
7. Проблеми і перспективи розвитку.
8. Міжгалузеві зв'язки.

ІНДЗ захищається на занятті у вигляді доповіді перед аудиторією.

Критерії оцінювання: 2 бали – зміст доповіді (реферату), 1 бал – дотримання стандартів оформлення реферату (при заочному оцінюванні) або структурних елементів виступу; 2 бали – відповіді на уточнюючі запитання за обраною темою (всього – 5 балів; заочне оцінювання (без публічного захисту) – лише 3 бали).

Рекомендована література

1. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу. – К.: Академія, 2003.
2. Голіков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної та соціальної географії. – К., 1997.
3. Довгань Г.Д. Україна і світове господарство : словник – довідник. Харків : Основа, 2018. 96 с.
4. Жупанський Я.І. Історія географії в Україні. – Київ, Чернівці, 2006.
5. Кузик С. П. Економічна і соціальна географія світу: навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2008. 324 с.
6. Немець К.А., Немець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі. – Харків: ХНУ, 2013.
7. Олійник Я.Б. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 640 с.
8. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії. – К.: Вища школа, 1996.
9. Світове господарство в умовах глобалізації / За ред. Я.Б. Олійника, Б.П. Яценка, В.К. Бабарицької. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004.
10. Смаль В.В. Трансформація господарства постіндустріальних країн: наукові засади суспільно-географічного дослідження. – К.: КНУ імені Т. Шевченка, 2011.
11. Стадник О.Г. Світове господарство. 10 клас. – Харків: Основа, 2004.
12. Сюткін С.І., Леонтьєва Г.Г., Мартиненко В.О. Економічна та соціальна географія світу. 10 клас. Запитання, завдання, тести. Посібник. – К.: ВЦ «Академія», 1999.
13. Сюткін С.І., Леонтьєва Г.Г. Економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Книга-зошит. – Суми: Університетська книга, 2003.
14. Сюткін С.І. Суспільна географія: термінологічний словник / [авт.-уклад. С.І. Сюткін] – Суми: ВПП «Фабрика друку», 2015.
15. Сюткін С.І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми : СумДПУ, 2020. 142 с.
16. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2009.
17. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність : монографія. Київ : Знання, 2007. 670 с.16.
18. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. – Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2012.
19. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії. – К.: Либідь, 2009.